

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Skaitmeninės humanitarikos įrankiai ir metodai: teorija ir praktiniai sprendimai tyrimui/ Digital Humanities Tools and Methods: theory and practical solutions for research Dalykas vyksta akademinį mokslo metų pavasario semestre	Istorija ir archeologija H 005	Istorijos fakultetas/ Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų institutas	Istorijos teorijos ir kultūros istorijos / Baltistikos katedra

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1,5	konsultacijos	2
Individualus	2	seminarai	2

Viso: 7,5 kreditai

Dalyko anotacija
Dalyke yra aptariami skaitmeninės humanitarikos (toliau SH) metodai ir įrankiai, jų taikymas humanitariniuose moksluose ir derinimas su įsitvirtinusiis disciplinose tyrimo metodais, kokybinio ir kiekybinio tyrimo galimybėmis. SH prieiga gana plačiai yra taikoma keliolika metų, jos pasitelkimas tyrimuose yra orientuotas į tyrimų tarpdiscipliniškumą, didelės apimties duomenų sisteminimą, apdorojimą ir naujų duomenų sukūrimą, vizualius duomenų analizavimo ir pristatymo sprendimus, neretai padedančius inovatyviau ir giliau analizuoti šaltinius (tarp jų ir tekstinius naratyvus), išžvelgti duomenų sąsajas. Dalyko metu bus pristatyta SH lauko problematika ir aktualijos, dėmesys sutelkiamas į humanitarinių mokslų doktorantams aktualias šiandien taikomas tyrimo prieigas ir įrankius: duomenų paieškos (reguliariąsias išraiškas) ir perkėlimo į skaitmeninę terpę būdus (OCR, XML-TEI), geoerdvinius metodus ir kartografavimą (GIS), istorinį ir literatūrinį žemėlapiavimą, skaitmeninių tekstų analizę (tekstynų lingvistikos metodus, atsietąjį skaitymą, teksto pernaudojimo nustatymą), socialinių ir erdvių tinklų analizę ir kt. Doktorantūros dalyko metu studentai susipažins su esamais SH įrankiais ir metodais, jų taikymu tyrimuose gerosiomis praktikomis; priklausomai nuo atliekamo tyrimo praktikuosis pasirinkti ir taikyti konkrečių tyrimo klausimų sprendimui tinkamas SH prieigas ir įrankius. Savarankiško darbo pagrindu įgaus įgūdžių kelti tyrimo klausimus, spręstinus būtent SH prieiga, kiekybiškai ir kokybiškai apdorojant skirtingo pobūdžio šaltinius (tekstinius, vaizdinius, masinių duomenų, kartografijos ir kt.). Dalyke yra derinamos teorinės paskaitos (akademinį metų pavasario semestras), kuriose suteikiama bazinių žinių apie SH metodus ir įrankius; individualių studijų bei konsultacijų metu atliekamas tyrimas, kurio klausimams spręsti yra motyvuotai pasirenkami ir pasitelkiami SH metodai. Dėstymas ir konsultacijos vyksta lietuvių ir anglų kalba, tiriamasis rašto darbas gali būti rengiamas lietuvių kalba, tačiau jo pristatymas rengiamas anglų kalba.
Pagrindinė literatūra

Susan Schreibman, Ray Siemens, John Unsworth (ed.), *A Companion to Digital Humanities*, Oxford: Blackwell, 2004 [<http://digitalhumanities.org/companion>]

Susan Schreibman, Raymond George Siemens, John Unsworth, *A new companion to digital humanities*// Blackwell companions to literature and culture, 93 (2016), Chichester ; Malden, MA: John Wiley & Sons, Ltd.; [<http://www.arise.mae.usp.br/wp-content/uploads/2018/03/A-New-Companion-to-Digital-Humanities.pdf>]

Paul Longley Arthur, Katherine Bode (ed.) *Advancing Digital Humanities Research, Methods, Theories*. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2014.

Eileen Gardiner, Ronald G. Musto, *The Digital Humanities: A Primer for Students and Scholars*, Oxford: Oxford University Press: 2015.

Fotis Jannidis, Hubertus Kohle, Malte Rehbein, *Digital Humanities: Eine Einführung*, Springer-Verlag, 2017.

Kwan, M-P. and Ding, G. Geo-Narrative: Extending Geographic Information Systems for Narrative Analysis in Qualitative and Mixed-Method Research, *Professional Geographer*, 60(4), 2008. http://www.meipokwan.org/Paper/PG_2008.pdf.

Murrieta-Flores, P. et al. *Automatically Analyzing Large Texts in a GIS Environment: Registrar General's Reports and Cholera in the 19th Century*, *Transactions in GIS*, 19(2), 2015

White, R. *What is Spatial History?* Online at: <http://web.stanford.edu/group/spatialhistory/cgi-bin/site/pub.php?id=29>.

Cope, M. and Elwood, S. 2009. *Qualitative GIS: A Mixed Methods Approach*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

Travis, C. et al., eds. *Historical Geography, GIScience and Textual Analysis*. Springer International Publishing, 2020

Travis, C. 2015. *Abstract Machine: Humanities GIS*. Redlands, CA: ESRI Press.

Guldi, J. *What is the Spatial Turn?* Online at: <http://spatial.scholarslab.org/spatial-turn/what-is-the-spatial-turn/>.

Patricia Murrieta-Flores et al., 2017. GIS and Literary History: Advancing Digital humanities research through the Spatial Analysis of historical travel writing and topographical literature. *Digital Humanities Quarterly*, 11(1). Online at: <http://www.digitalhumanities.org/dhq/vol/11/1/000283/000283.html>.

Bodenhamer, D. et al., eds. *The Spatial Humanities: GIS and the Future of Humanities scholarship*. Bloomington, IN: Indiana University Press, 2010

Cohen Daniel J, Rosenzweig Roy, *Digital History: A Guide to Gathering, Preserving, and Presenting the Past on the Web*, 2005 <https://chnm.gmu.edu/digitalhistory/>

Tiago Luís Gil, *How to Make a Database in Historical Studies*, Springer Briefs in History of Science and Technology, 2021 https://www.academia.edu/50642987/HowtoMakeaDatabase_in_Historical_Studies

Ian Milligan, *History in the Age of Abundance? How the Web Is Transforming Historical Research*, McGill-Queen's University Press (2019).Montreal: 2019

Hannu Salmi, *What is Digital History?*, Wiley John +Son: 2020

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Alberto Giordano (Teksaso universitetas, JAV)	Dr. (Geografija pagal JAV klasifikaciją – socialiniai	Giordano, A., 2022. Towards Interdisciplinarity: The Relationship between GIS/GIScience/Cartography and Human Geography. In: M.W. Rosenberg, S. Lowell, S.E. Coen (Eds.), <i>Handbook of Methodologies in</i>

	mokslai)	<i>Human Geography</i>, Chapter 5, Routledge: London. Cole, T. and Giordano, A., 2022. Digital Mapping. In <i>Doing Spatial History</i> (Riccardo Bavaj, Konrad Lawson, Bernhard Struck, eds.). London, Routledge, Chapter 15. Knowles, A. K., Jaskot, P B., Cole, T., and Giordano, A. 2021. Mind the Gap: Reading Across the Holocaust Testimonial Archive. In <i>Lessons and Legacies XIV: The Holocaust, Digital Humanities and Cultural History</i> (Tim Cole and Simone Gigliotti, eds.). Chicago, Northwestern University Press, 216-241. Miranker, M. and Giordano, A. 2020. Text Mining and Semantic Triples: Spatial Analyses of Text in Applied Humanitarian Forensic Research. <i>Digital Geography and Society</i>. https://doi.org/10.1016/j.diggeo.2020.100005. Giordano, A. 2019. GIS&T and the Digital Humanities. In <i>The Geographic Information Science & Technology Body of Knowledge</i> (John P. Wilson, ed.). DOI: 10.22224/gistbok/2019.2.8.
Kazakēnaitē Ernesta (VU, Filologijas fakultetas Baltijas kalbų ir kultūrų instituto Baltistikos katedrai)	Dr. (H004)	Kazakēnaitē Ernesta 2017, Izmaiņas Georga Mancela 1631. g. un 1644. g. Lettisch Vade mecum perikopju daļā, <i>Baltu filoloģija</i> 26, 5–36. Kazakēnaitē Ernesta 2019, <i>XVI–XVII a. liuteronu latvišķu Biblijas fragmentu sašajos su Glūcko Biblijas vertimu (1685–1694)</i>, daktaro disertacija, Vilniaus universitetas. Kazakēnaitē Ernesta 2019, <i>Connections between fragments of the 16th-17th century Lutheran Bible in Latvian and Glück's translation of the Bible into Latvian (1685–1694)</i>, Summary of doctoral dissertation. Kazakēnaitē Ernesta 2020, The discovered book <i>Das Hauß=Zucht= und Lehr=Buch Jesu Syrachs</i> (1671) by Georg Mancelius and its relations with earlier publications, <i>Baltistica</i> 55(2), 331–354. Kazakēnaitē, Ernesta 2020, <i>Pasargā no visa jauna jeb latviešu tēvreize S. Minstera kosmogrāfijas izdevumos</i>, <i>Baltu filoloģija</i> 29(2), 55–87.
Jurgita Verbickienė	Dr (H005)	Šiaučiūnaitė-Verbickienė, Jurgita. Sources of the

	eighteenth century general Jewish censuses of the Grand Duchy of Lithuania and their applicability to historical demography research // <i>Jewish population and identity: concept and reality</i>: In honor of Sidney Goldstein / editors : Sergio DellaPergola, Uzi Rebhun. Cham : Springer, 2018. ISBN 9783319774459. eISBN 9783319774466. p. 233-247. (Studies of Jews in Society, ISSN 2524-4302, eISSN 2524-4310 ; vol. 1). Darius Staliūnas, Vladas Sirutavičius, Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė. Eds, <i>The History of Jews in Lithuania. From the middle ages to the 1990s</i>. Brill/ Ferdinand Schoningh, 2020. 524 p. ISBN 978-3-506-70575-4. Šiaučiūnaitė-Verbickienė, Jurgita. Translations and self-representation: literature as a tool for a mutual Jewish-Lithuanian acquaintance // <i>Jewish culture and history</i>. Abingdon : Taylor & Francis (Routledge). ISSN 1462-169X. eISSN 2167-9428. 2017, Vol. 18, Iss. 2, p. 190-208. DOI: 10.1080/1462169X.2017.1328011. Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė, “A Town After a Fire: Losses and Behaviour of Jewish Communities” in Social a Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė, “A Town After a Fire: Losses and Behaviour of Jewish Communities” in Social and Cultural Relations in the Grand Duchy of Lithuania. Microhistories ed. By Richard Butterwick, Wioletta Pawlikowska, Routledge, 2019 (ISBN 9780367206666), p. 62-73 Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė, “Cases of the Expulsion of Jews From the Towns of the Grand Duchy of Lithuania. Strategies of the Burghers and the Jews”, The Polish-Lithuanian Commonwealth, History. Memory.Legacy. ed. by Andrej Chwalba, Krzysztof Zamorski, Routledge, 2020, p. 195-214
--	--

Patvirtinta Istorijos ir archeologijos mokslo krypties Doktorantūros komiteto posėdyje
2024 m. spalio mėn. 24 d , protokolo Nr. 15600-KT-510

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. habil.dr. Tamara Bairašauskaitė